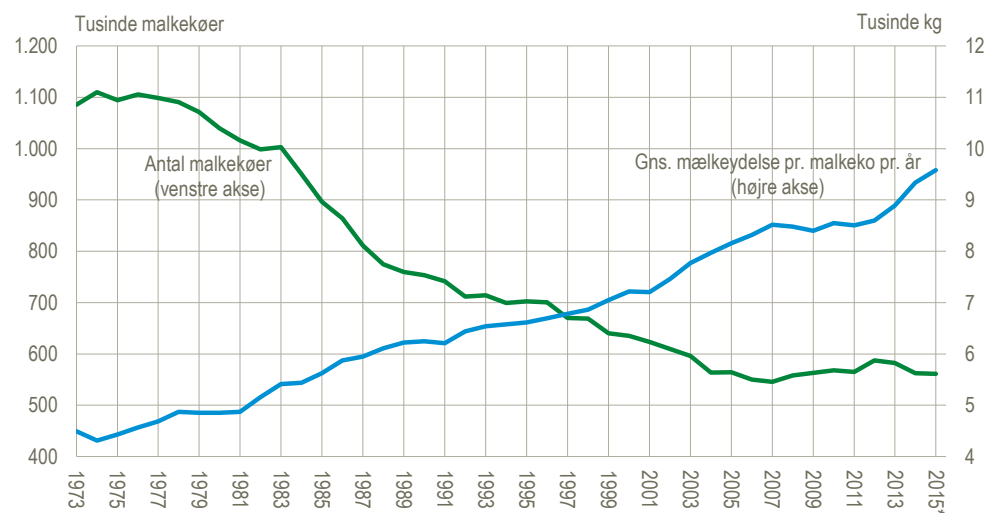

Rekordstor mælkeproduktion efter ophør af kvoter

Ved udgangen af marts 2015 ophørte EU's mælkekvoter. Det betyder, at de europæiske mælkebønder nu kan levere frit til mejerierne, uden at skulle betale en afgift, hvis de overskrider en øvre grænse. I Danmark har det allerede medført en stigning i produktionen, og mængden af leveret mælk til mejerierne vil i år overstige niveauet fra 1983, hvor den hidtil største mængde blev registreret. 1983 var samtidig det sidste år, inden mælkekvoterne blev indført. I dag er der imidlertid 45 pct. færre malkekøer, nemlig 561.000 mod ca. 1 mio. i 1983. Reduktionen i antallet af bedrifter med malkekøer er endnu større, og kun 10 pct. af bedrifterne er tilbage, men de har nu seks gange så mange køer pr. bedrift. I 1983 var der 35.000 bedrifter, dvs. 28 malkekøer pr. bedrift i gennemsnit. I dag er der under 3.500 bedrifter og de har i gennemsnit 160 malkekøer.

Antal malkekøer og mælkeydelsen pr. ko

* Foreløbige tal.

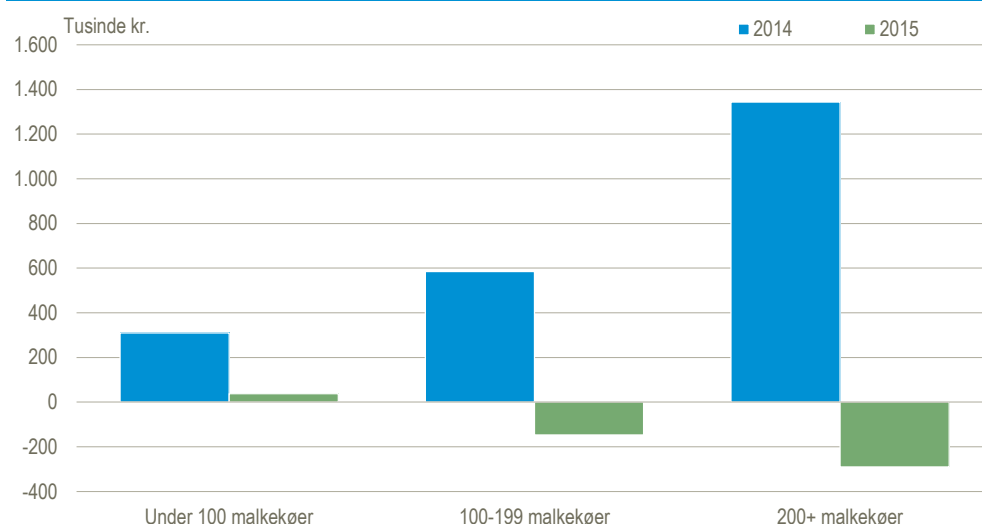
Næsten 10.000 kg mælk pr. ko

I 1974 gav en malkeko 4.313 kg mælk om året, og i 2014 var tallet steget til over det dobbelte med 9.337 kg. Inden for et par år forventes det, at en ko giver over 10.000 kg mælk årligt. Dette skyldes et stort avlsarbejde. Samtidig er der i perioden sket en kraftig strukturudvikling, hvor de små brug er blevet nedlagt, og der er sket en specialisering, og ikke mindst en mekanisering og effektivisering af malkekvægsbedrifterne. Stordriftsfordelene er markante, og antallet af malkekøer pr. bedrift har stor betydning for driftsresultatet. I 2014 opnåede de store bedrifter med over 200 malkekøer det bedste driftsresultat, mens dem med under 100 malkekøer havde det laveste. Se publikationen [Regnskabsstatistik for jordbrug 2014](#).

Kraftigt fald i mælkeprisen i 2015

Prisen på mælk er faldet kraftigt i 2015. I tredje kvartal 2015 faldt den 20 pct. i forhold til samme kvartal 2014. De konventionelle bedrifter, som udgør ca. 90 pct. af både population og den samlede mælkeproduktion, vil blive hårdt ramt af dette fald i prisen. Særligt de store bedrifter er følsomme over for udsving i mælkeprisen, og hvis prisen ikke ændrer sig, vil det isoleret set betyde, at driftsresultatet forringes med 1,6 mio. kr. og ender på minus 290.000 for bedrifter med mindst 200 malkekøer. For de mindre bedrifter med under 100 malkekøer vil driftsresultatet falde med ca. 300.000 kr. til 37.000.

Driftsresultat for konventionelle malkekvægsbedrifter

Anm.: 2015 er et estimat, hvor der er indlagt 3 pct. stigning i mælkeydelsen, og afgiften ved overskridelse af mælkekvote er taget ud. Derudover er det et alt andet lige scenarie, hvor der er taget højde for et fald i mælkeprisen på 20 pct. ift. 2014.

Danske mælkeproducenter ved en skillevej

Bestanden af malkekøer er nu svagt stigende, efter at have nået det laveste antal i nyere tid med 547.000 ved udgangen af 2014. Ved den seneste opgørelse i september 2015 var bestanden steget til 567.000, og spørgsmålet er, om stigningen i antal malkekøer vil fortsætte. Sammenlignet med 2014 vil det nuværende prisniveau medføre en betydelig forringelse af driftsresultatet, og meget vil komme til at afhænge af prisudviklingen i de kommende år, når de danske mælkeproducenter skal forsøge at udnytte ekspansionsmulighederne efter mælkekvotes ophør. Forbliver priserne på det nuværende niveau, vil det medføre øget risiko for, at producenter må lukke.

Mælkeproduktion på udvalgte år

	Malkekøer	Bedrifter med malkekøer	Gns. antal køer pr. bedrift	Gns. mælkeydelse	Indvejet på mejerier	Samlet mælkeproduktion ¹	Gns. pris ab landmand ²	Sødmælk, forbrugerpris
	stk.	stk.		kg pr. ko	mio. kg		øre pr. kg	øre pr. liter
1973	1.085.503	72.078	15	4 357	4529,4	4 729	93,0	189
1974	1.109.720	68.492	16	4 313	4729	4 929	102,9	198
1983	1.002.874	35.483	28	5 416	5 227	5 427	231,8	445
1984	950.720	33.522	28	5 452	5 034	5 234	232,8	539
1990	753.114	21.935	34	6 248	4 542	4 742	269,3	639
2000	635.519	10.327	62	7 218	4 520	4 720	245,9	619
2010	568.202	4.245	134	8 546	4 829	4 909	251,8	740
2014	562.631	3.516	160	9 337	5 112	5 191	301,7	798
2015*	561.000	3.480	161	9 581	5 257	5 336	238,2	697

Anm.: I 1973 indgår Danmark i EU. 1. april 1984 indføres mælkekvote, 31. marts 2015 ophæves mælkekvote.

* Estimeret.

¹ Inkl. skønnet forbrug af mælk hos producenter til foder og konsum.

² Prisen efter fradrag af diverse afgifter og inklusiv diverse producentstøtter.

Mere information: Se flere tal i Statistikbanken på www.dst.dk/stattabel/1623. Se mere om husdyr på www.statistikbanken.dk/hdyr07.

Ældre data i kan ses i publikationerne *Landbrugsstatistik* fra 1959 til 1998.

Kilder og metoder: Oplysningerne om mængder indsamles hos aftagerne af animalske produkter, Fødevarerstyrelsen og Landbrug & Fødevarer. Kilderne er mere konkret beskrevet i statistikdokumentationerne

Relevant supplerende information kan især findes i statistikdokumentationerne *Mælk og mejeriprodukter*, *Kvægbestanden*, *Pris- og mængdeudvikling i jordbruget*, *Landbrugs- og gartneritællingen* og *Regnskabsstatistik for jordbrug*.

For at stabilisere og regulere markedet for mejeriprodukter inden for EU er der siden 1984 gennemført årlige mælkekvotes. Kvote er afskaffet 31. marts 2015. For hvert medlemsland fastsættes en produktionsmængde, for hvilken der garanteres en rentabel salgspris. For yderligere produktion opkræves en afgift (superafgift) af en sådan størrelse, af denne produktion bliver urentabel.

Henvendelse: Mona Larsen, tlf. 39 17 33 99, mla@dst.dk